

ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

16ο "STATE OF THE ART" ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ/ΙΑΤΡΙΚΗΣ "Ευεξία (well being) παιδιών και εφήβων"

13 - 14 Οκτωβρίου 2023
Αμφιθέατρο "Ιωάννης Δρακόπουλος"
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
Πανεπιστημίου 30, Αθήνα

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
www.youth-med.gr

8^ο ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟ ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΕΙΞΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΣΟΚΩΜΗ ΠΑΛΛΩΝ «B. & A. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Στρατηγικές
Αναπτυξιακής
και Εφηβικής
Υγείας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
10783 ΣΟΣΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

Institute for Information
Technologies in Education

World Health
Organization

International Association for
Adolescent Health

Global Health
& Education

www.youth-life.gr

MED CONGRESS
Διοργάνωση Συνεδρίων
Καλλιμαχίδων 5, Σαλόνι Θεσσαλονίκης
T: 231 403 9704 - F: 231 220 6096
E: info@medcongress.gr • email@youthmedcongress.gr

ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ
ΜΟΡΙΑ Σ.Ι.Ν.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

9. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΣΤΑΔΙΩΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΜΕ ΣΩΜΑΤΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ

Αναστασία Παπαγεωργίου¹, Καλλιόπη Παπουτσάκη², Ιωάννα Παπαθανασίου², Ευαγγελία Χαρμανδάρη¹, Φλώρα Μπακοπούλου²

¹ Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τεχνική και Εξειδικευμένη Παιδιατρική: Κλινική Πράξη και Έρευνα, Α΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

² Ειδικό Κέντρο Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Κ.Ε.Ι.) & Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

Εισαγωγή - Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η συσχέτιση των σταδίων σεξουαλικής ανάπτυξης σε δείγμα κοριτσιών στην Ελλάδα με σωματομετρικές και ορμονολογικές παραμέτρους.

Υλικό – Μέθοδος: Στη μελέτη συμπεριλήφθηκαν δεδομένα από ιατρικούς φακέλους εφήβων κοριτσιών που εξετάστηκαν στο Ειδικό Κέντρο Εφηβικής Ιατρικής & Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας και Ιατρικής, κατά την περίοδο 2016-2020.

Αποτελέσματα: Μελετήθηκαν τα δεδομένα 298 εφήβων κοριτσιών. Η διάμεση ηλικία εμμηναρχής και θηλαρχής του δείγματος ήταν τα 12 και 9 έτη αντίστοιχα, ενώ η μέση ηλικία εφηβαρχής τα 8,97 έτη. Η μέση μεταβολή ύψους σώματος από την έναρξη της ήβης μέχρι την εμμηναρχή βρέθηκε 19,17cm. Το μέσο βάρος σώματος στην εμμηναρχή υπολογίστηκε σε 49,6 kg, ενώ ο μέσος δείκτης μάζας σώματος (ΔΜΣ) στην έναρξη της ήβης και κατά την εμμηναρχή ήταν 18,9 kg/m² και 20,99 kg/m², αντίστοιχα. Πρώιμη θηλαρχή (όριο τα 8 έτη) παρουσίασε το 23,96% του δείγματος, ενώ το 6,31% εμφάνισε πρώιμη εμμηναρχή (όριο τα 10 έτη). Το βάρος γέννησης βρέθηκε να έχει ασθενώς ισχυρή θετική συσχέτιση με την ηλικία εφηβαρχής ($r=0,334$, $p<0,01$) και μετρίως ισχυρή θετική συσχέτιση με τη διάρκεια κύησης ($r=0,572$, $p<0,001$). Η ηλικία έναρξης της ήβης παρουσίασε ισχυρά θετική συσχέτιση με την ηλικία εμμηναρχής ($r=0,832$, $p<0,001$). Η ηλικία εμμηναρχής παρουσίασε ισχυρά θετική συσχέτιση με την ηλικία εφηβαρχής ($r=0,861$, $p<0,001$). Ο ΔΜΣ στην έναρξη της ήβης δεν βρέθηκε να είναι προγνωστικός της πρώιμης εμμηναρχής ή της πρώιμης θηλαρχής. Στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανευρέθηκαν σε IGF-1 ($p=0,029$), ολική χοληστερόλη ($p=0,004$), και ασβέστιο ($p=0,002$), με χαμηλότερα επίπεδα ασβεστίου και χοληστερόλης και υψηλότερα επίπεδα IGF-1 στην εμμηναρχή σε σχέση με τη θηλαρχή. Τα επίπεδα fT4 ($p=0,011$) κυμαίνονταν σε χαμηλότερα επίπεδα στην εμμηναρχή σε σχέση με την εφηβαρχή.

Συμπεράσματα: Τα ηλικιακά όρια σεξουαλικής ανάπτυξης στο σχετικά μικρό δείγμα κοριτσιών που μελετήθηκε φαίνεται να ακολουθούν τις σύγχρονες πτωτικές τάσεις που παρατηρούνται σε διεθνές επίπεδο, χωρίς όμως συσχέτιση με τον ΔΜΣ.